

РЕШЕНИЕ

№ 8048

гр. София, 20.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав,
в публично заседание на 13.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **7897** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл. 40, ал. 1 от ЗДОИ, вр. чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба, уточнена с молба от 18.09.2023г. на Сдружение „За Земята-достъп до правосъдие“ срещу Решение № Е-РД-16-375 от 20.07.2023г на Министъра на енергетиката.

Обосновава съображения за съществени нарушения на административно производствените правила, материална незаконосъобразност, несъответствие с целта на закона и немотивираност. С исканата информация се целяло да се установи начина по който министърът упражнява правомощията си по цялостния контрол върху съдържанието и изпълнението на проектите за консервация, ликвидация и рекултивация по см. на чл. 90 ал.1 т.2 от Закона за подземните богатства. Търсената информация била обществена, поради което и ответникът бил длъжен да събира и упражнява контрол върху информацията по т.1 и т.2 от заявлението. Основанията за отказ били бланкетни и немотивирани, З. не предвиждал обща тайна на информацията, нарушен бил чл. 17 ЗДОИ, не всички трети лица са предоставили изрично писмено несъгласие. Не била оборена законовата презумпция за наличието на надделяващ обществен интерес по арг. от § 1 т.5 б в, г, е от ДР на ЗДОИ. Моли да се отмени решението и задължи ответника да предостави исканата информация.

Ответникът – Министърът на енергетиката чрез процесуалния си представител поддържа недопустимост, евентуално неоснователност на жалбата.

Софийска градска прокуратура, редовно призована не изпраща представител и не изразява становище.

Съдът, като прецени събраните по делото относими доказателства, доводите и възраженията на жалбоподателя и на ответната страна, намира за установено от фактическа страна следното:

Със заявление № Е-92-00-576 от 21.06.2023г за достъп до обществена информация, жалбоподателят е поискал да му се предостави по см. на ЗООС и О. конвенция:

1. Копия от всички Схематични и Подробни планове за рекултивация и био рекултивация, изготвени от концесионерите на въглищни мини в обл. С. З., П. и К., и изпратени до министъра на енергетиката до настоящият момент.
2. Информация дали съответните концесионери са внасяли редовно изискуемата съгласно чл. 63а ал.2 т.2 от Закона за подземните богатства ежегодно сума в доверителната сметка за целите на дейностите по рекултивация, и дали събраните суми са достатъчни за извършване на рекултивация и био рекултивация. Суми в какви размери са налични в момента по сметките?
3. Ще включва ли дейността на Държавното предприятие по рекултивация единствено рекултивация на държавни минни терени или ще се занимава и ще финансира рекултивация и на частни такива?
4. Какъв е процента на земите, експлоатирани от мините, на които вече не се извършва дейност и са рекултивирани от държавата? Кои лица са концесионери на тези земи и къде се намират те?

По повод подаденото заявление, писмо от 27.06.2023г за удължаване срока за разглеждане на заявлението по ЗДОИ, писма от „Коул Енерджи“ЕООД, „Катстрой 13“ ЕООД, „Мини Марица Изток“ЕАД, „Рекоул“АД /н/, Т. Е.“ЕООД, „Мин Индъстри“ЕООД в които е изразено изрично писмено несъгласие за предоставяне на исканата информация, Министърът на енергетиката е постановил оспореното Решение № Е-РД-16-375 от 20.07.2023г с което на осн чл. 20, ал.1 т.2 и ал.4 , чл. 21 ал.1 и чл. 26 ал.1 от ЗООС, чл. 37 ал.1 т.1 предл. второ и т.2, чл. 39 от ЗДОИ е 1 отказал исканата по т. 1 и т.2 от заявлението информация тъй като: 1.1. същата представлява друга защитена тайна в случаите предвидени в закон, а именно: една част е защитена съгласно Закона за подземните богатства, а друга е търговска тайна по см. на ЗЗТТ; 1.2. достъпът засяга интересите на трети лица и те изрично писмено са изразили несъгласие за предоставяне на исканата информация, като във връзка и с двете обстоятелства не е налице надделяващ обществен интерес поради това, че исканата информация не е показателна за осъществяваните от държавния орган/задължен субект по ЗДОИ/ дейности и негови компетенции, поради което не спомага за повишаване на прозрачността и отчетността на този орган, нито способства за разкриване на корупция или злоупотреба с власт, съответно не би спомогнала за формиране мнение относно дейността на органа който е съхранява; достъпът до информация по ЗДОИ не може да се използва за събиране на интелектуална информация, собственост на стопански субекти, тъй като това попада извън целта на закона; 2. информацията по т.3 и т.4 от заявлението не може да бъде предоставена, тъй като такава не е налична, предвид факта , че понастоящем Държавно предприятие по рекултивация не съществува.

При така установените факти, съдът обосновава следните правни изводи:

По допустимостта на жалбата:

Противно на доводите на ответника, жалбата е процесуално допустима, насочена е /съгласно уточнителна молба от 18.09.2023г/ срещу изричен акт /а не

мълчалив отказ/ по заявлението за достъп до обществена информация, който е от преди датата на депозиране на жалбата в съда. Жалбата е подадена от надлежна страна - срещу акт, който подлежи на обжалване.

Преди всичко, с оглед формулираното в заявлението, съдът приема, че оспорващият е поискал достъп до информация относно околната среда. Това е така, тъй като легално определение на понятието "Информация за околната среда" се съдържа в чл. 19 т. 1 - т. 6 от ЗООС, като в кръга на тази информация се включва и информация по т.2, а именно, факторите по чл. 5, както и дейностите и/или мерките, включително административните мерки, международни договори, политика, законодателство, включително доклади за прилагане на законодателството в областта на околната среда, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху компонентите на околната среда. Видно от текста на процесното искане, исканата информация се включва в обхвата на посочената разпоредба, поради което приложим в настоящото производство е специалния ЗДОИ, а за неуредените в този закон въпроси, както и по силата на препращащите норми в него - нормите на ЗДОИ. Безспорно, исканата информация е за околната среда. Съгласно разпоредбата на чл. 17 от ЗООС, всеки има право на достъп до наличната информация за околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган, задължен по ЗДОИ субект съгласно чл.3, ал.1 ЗДОИ. В чл. 21 ал. 1 от ЗООС е предвидено, че компетентни органи по Глава втора озаглавена

Информация за околната среда са централните и териториалните органи на изпълнителната власт, които събират и разполагат с информация за околната среда. Процесното решение е в предвидената от чл. 59 АПК и чл. 38 от Закона за достъп до обществена информация /ЗДОИ/ форма.

Както се посочи, така формулирана търсената информация попада в обхвата на глава втора от Закона за опазване на околната среда/ ЗООС /и изпълва понятието, попада в дефинициите за „информация за околната среда“ дадено в нормите на чл. 19, т. 2 от ЗООС.

Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗООС за предоставяне на информация за околната среда се прилага процедурата, предвидена в глава трета "Процедура за предоставяне на достъп до обществена информация" от Закона за достъп до обществена информация /ЗДОИ/, тоест от чл.24 до чл.41 от ЗДОИ. Настоящият съдебен състав в практиката си е подчертавал, че не възприема тезата, че предвид, че ЗООС е специален спрямо общия ЗДОИ, то последният следва да се прилага само за процедурата, но не и по отношение на основанията за отказ /в т.ч. чл.37 от ЗДОИ/. В чл. 20 от ЗООС лимитативно са определени допустимите ограничения до такава информация. Това обаче, не изключва основанията за отказ посочени в ЗДОИ /чл.37/. Специалният закон препраща към чл.24-41, в т.ч. и чл.37 от ЗДОИ.

В случая исканата информация се отнася до трети лица, поради което и по арг. от чл. 31 ал.1 от ЗДОИ за предоставянето ѝ е необходимо съгласието им. Отказът по т. 1 и т.2 от заявлението е мотивиран:

1.1. същата представлява друга защитена тайна в случаите предвидени в закон, а именно: една част е защитена съгласно Закона за подземните богатства, а друга е търговска тайна по см на ЗЗТТ. Посочените основания има отношение към текста на чл. 20, ал. 1, т. 2 от ЗООС /на който се е позовал органа/, според който достъпът до информация за околната среда може да бъде отказан в случаите, когато се

иска информация, която представлява производствена или търговска тайна, определена със закон и чл. 37 ал.1 т.1 предл второ от ЗДОИ /също цитиран в оспореното решение/, според който основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато исканата информация е друга защитена тайна в случаите предвидени със закон.

На такава тайна са се позовали и третите лица, чието съгласие е искано. Административният орган е оценил твърденията на третите лица за защитена и търговска тайна в контекста на правилото на чл. 20, ал. 3 ЗООС като съществуващите ограничения, са съобразени при решаване на въпроса за предоставяне на заявената информация. Изрично в оспореното решение е посочено, че информацията на т.1 и т.2 от заявлението, а именно копия от всички Схематични и Подробни планове за рекултивация и био рекултивация, изготвени от концесионерите на въглищни мини в обл. С. З., П. и К., и изпратени до министъра на енергетиката до настоящия момент и Информация дали съответните концесионери са внасяли редовно изискуемата съгласно чл. 63а ал.2 т.2 от Закона за подземните богатства ежегодно сума в доверителната сметка за целите на дейностите по рекултивация и дали събраните суми са достатъчни за извършване на рекултивация и био рекултивация. Суми в какви размери са налични в момента по сметките? представлява защитена тайна по см. на Закона за подземните богатства и търговска тайна по см. на ЗЗТТ. Тоест, ясно е за кои от обстоятелствата, описани в заявлението /тези по т.1 и т.2/ се приема, че представляват защитена тайна по см. на З. и търговска тайна по см. на чл.3 от ЗЗТТ. Дефинирано е, че органът приема, че обстоятелствата по т.1 и т.2 от заявлението представляват защитена и търговска тайна. Неоснователни са доводите на жалбоподателя, че З. не предвиждал обща тайна на информацията. Изрично в чл. 92 т.2 от З. е предвидено задължение на министъра на енергетиката да опазва служебната, производствената и търговската тайна, както и да не разгласява данни от проверките преди тяхното приключване. Също така, не без значение е обстоятелството, че някои от третите лица /"Мини Марица Изток" ЕАД/ е стратегически обект от значение за националната сигурност /ПМС № 181 от 20.07.2009/, поради което и с търсената информация по т.1 и т.2 от заявлението би се засегнала националната сигурност. Налице се кумулативно всички изисквания по чл. 3 от ЗЗТТ, за да се квалифицира търсената от Сдружение "За Земята – достъп до правосъдие" информация по.1 и т.2 от заявлението като търговска тайна.

1.2. достъпът засяга интересите на трети лица и те изрично са изразили несъгласие за предоставяне на исканата информация /чл. 37 ал.1 т.2 ЗДОИ/. Посоченото основание има отношение към текста на чл. 20, ал. 1, т. 5 от ЗООС. Несъмнено видно от данните по делото, третите лица „Коул Енерджи“ЕООД, „Катстрой 13“ ЕООД, „Мини Марица Изток“ЕАД, „Рекоул“АД /н/, Т. Е.“ЕООД, „Мин Индъстри“ЕООД изрично са изразили несъгласието си да бъде предоставена исканата информация. Неоснователни са доводите на жалбоподателя, че „Мини Марица Изток“ЕАД и „Траш Енерджи“ЕООД са дали несъгласие само по отношение т.1 от заявлението, не и по т.2. Това е така, тъй като изрично в приложените на л. 19 и л. 25 от делото отговори /още в началната им част/, дружествата изрично заявяват несъгласие за предоставяне в цялост на исканата информация.

И двете посочени хипотези /чл. 20 ал.1 т.2 ЗООС вр с ал.4 ЗООС и чл.37 ал.1 т.2, in fine от ЗДОИ / отказът да се предостави информация било защото представлява

търговска тайна /относима и при случаите когато някои от третите лица не са отговорили/, или поради несъгласие на третите лица да бъде предоставена исканата информация, може да бъде преодоляно с наличието на „надделяващ обществен интерес“ по см. на § 1, т. 6 от ДР на ЗДОИ, респ. условията по §1, т. 5 от ДР на ЗДОИ. / Такъв интерес се предполага до доказване на противното в случаите на §1, т. 5 от ДР на ЗДОИ, който въвежда оборима презумция, че до доказване на противното обществен интерес от разкриването е налице в изброените хипотези по т. "а" до "е". Ако органът счита, че не е налице надделяващ обществен интерес, то той следва да установи това. Тоест, предвидената в § 1, т. 5, изр. 2 от ДР на ЗДОИ презумпция приема по начало наличието на надделяващ обществен интерес, във всички случаи, когато са налице условията на б."а-е" на § 1, т. 5 от ДР на закона. По тази причина позоваващият се на този текст, /жалбоподателят/ не е длъжен да доказва съществуването на надделяващ обществен интерес. Ако министърът на енергетиката счита обратното, е длъжен да го докаже. В случая задълженият субект е направил анализ и обосновка, във връзка и с двете посочени хипотези, че не е налице надделяващ обществен интерес, като е изложил твърдения, а именно че исканата информация не е показателна за осъществяваните от държавния орган/задължен субект по ЗДОИ/ дейности и негови компетенции, поради което не спомага за повишаване на прозрачността и отчетността на този орган, нито способства за разкриване на корупция или злоупотреба с власт, съответно не би спомогнала за формиране мнение относно дейността на органа който е съхранява, които фактически основания са относими към правните такива по см. на § 1 т.6 от ДР на ЗДОИ, § 1 т.5 б. „б“ , б. „г“ и б. „в“ от ДР за ЗДОИ. Административният орган е анализирал приложимите материалноправни норми на ЗДОИ –§ 1, т. 5 и 6 от ДР на ЗДОИ в контекста на търсената обществена информация,изложил е конкретни съображения, че не е налице надделяващ обществен интерес.

Въз основа на надлежна обосновка и конкретни съображения, органът е изключил действието на оборимата законова презумция. Информацията относно плановете за рекултивация и био рекултивация, респ. относно доверителната сметка на концесионера по чл. 63а ал.2 т.2 от Закона за подземните богатства /т.1 и т.2 от заявлението/ по никакъв начин няма да даде възможност на гражданите да си съставят мнение и да участват в текущи дискусии; да улесни прозрачността и отчетността на субектите по чл. 3, ал. 1 съответно - чл. 3а, ал. 1, т. 1 и 2 относно вземаните от тях решения, да гарантира законосъобразното и целесъобразното изпълнение на законовите задължения от субектите по чл. 3 или чл. 3а; да разкрива корупция и злоупотреба с власт, лошо управление на държавно или общинско имущество или други незаконосъобразни или нецелесъобразни действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица в съответните администрации, с които се засягат държавни или обществени интереси, права или законни интереси на други лица; да опровергава разпространена недостоверна информация, засягаща значими обществени интереси; да е свързана със страните, подизпълнителите, предмета, цената, правата и задълженията, условията, сроковете, санкциите, определени в договори, по които едната страна е задължен субект по чл. 3 или чл. 3а. /последното относимо към б. „е“ от § 1 т.5 от ДР на ЗДОИ/. Министърът на енергетиката не е страна по концесионните договори, той представлява Министерския съвет при сключването им, поради което неотнормима е посочената хипотеза на б. „е“ от § 1 т.5 от ДР на ЗДОИ. Горното касае все обстоятелства визирани в § 1 т.5 б. „а-е“ от ДР на

ЗДОИ и § 1 т.6 от ЗДОИ. За изчерпателност следва да се посочи, че исканата по т.2 от заявлението информация какви по размери суми са налични по сметките има отношение към производство по разкриване на банкова тайна, което е отделно от настоящото и се осъществява при определени законови предпоставки. Недопустимо е чрез реда по ЗДОИ да се заобикаля законоустановения ред и процедура за разкриване на банкова тайна.

В случая е прието, че не е налице надделяващ обществен интерес, с посочени конкретни мотиви относими към посочените по-горе правни основания, с които се оборва презумцията, въведена в цитираната разпоредба.

Отказът по исканата информацията по т.3 и т.4 от заявлението е мотивиран, че не може да бъде предоставена, тъй като такава не е налична, предвид факта, че понастоящем Държавно предприятие по рекултивация не съществува. Правото на достъп по реда на ЗДОИ е ограничено единствено до съществуваща и налична обществена информация. В този смисъл бе съобразено Решение № 6040 от 8.05.2014 г. на ВАС по адм. д. № 16854/2013 г., VII о.

В случая търсената информация не е налична, тъй като Държавно предприятие за рекултивация не е създадено. И след като не е създадено, то няма как да бъдат предоставена информация ще включва ли дейността на Държавното предприятие по рекултивация единствено рекултивация на държавни минни терени или ще се занимава и ще финансира рекултивация и на частни такива? и какъв е процента на земите, експлоатирани от мините, на които вече не се извършва дейност и са рекултивирани от държавата? Кои лица са концесионери на тези земи и къде се намират те? /т.3 и т.4 от заявлението за достъп до обществена информация/. След като няма създадено Държавно предприятие по рекултивация, то няма как да се предостави информация каква е дейността му и какво включва, колко са земите рекултивирани от държавата.

Несъздаденото Държавно предприятие по рекултивация, е ирелевантно за настоящият спор, в т.ч. не може по повод искането за предоставяне информация по ЗДОИ да се наложи сформиранието му.Налице са други механизми за ускоряване създаването на Държавно предприятие по рекултивация.

Щом не е сформирано ДПР,то търсената информация по т.3 и т.4 не съществува. Щом информацията не е създадена, то тя не може да бъде предоставена - предоставя се нещо, което съществува. В тази връзка досежно заявлението на оспорващия за предоставяне на обществена информация макар и отправено до административен орган, в чието правомощие е предоставянето на обществена информация, исканата информация не отговаря на горепосоченото да е налична и вече създадена.

Действително за субектите по чл.3, ал.1 от ЗДОИ, е

регламентирано задължението да предоставят информация, но само ако тя е създадена или съхранявана в кръга на тяхната компетентност и е налична. Следователно, в случай, като процесният, в които информацията по т.3 и т.4 от заявлението не е налична, нито създадена от органа, от който е поискан достъпа, последният законосъобразно е процедира, като е отказал пълен достъп .

С оглед горното жалбата като неоснователна следва да се отхвърли.

Относно разноските: Ответникът не претендира юрисконсултско възнаграждение.

Водим от горното и на осн. чл.172 ал.2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалба, уточнена с молба от 18.09.2023г на Сдружение „За Земята-достъп до правосъдие“ срещу Решение № Е-РД-16-375 от 20.07.2023г на Министъра на енергетиката.

Решението не подлежи на обжалване /чл. 40 ал.3 от ЗДОИ/.

Съдия: